

Kreatívna solidarita v spoločnej krehkosti

Svetový týždeň za mier v Palestíne a Izraeli

13.-21.septembra 2020

Materiály pripravila Svetová rada cirkví

Úvod/Pozadie

Cesta k mieru je vždy krehkým procesom. Mier, na míle vzdialený od toho, aby bol synonymom so zmluvami a strategickými dohovormi, je skôr hlbokým vnútorným postojom, ktorý musí byť zakorenený v srdciach a inštitúciách, ktoré majú dlhú trvácnosť. Znovuobnovenie mieru vo Svätej Zemi, ako to už ukázali rozličné úsilie v posledných desaťročiach, je veľmi krehkým procesom. Dôsledky vojen a násilia, nenávisť a trpkosť vrytá do duší, sociálna nespravodlivosť, spreneverená budúcnosť dvoch národov, a poškodené posolstvo troch náboženstiev, a k tomu zhubné následky pandémie Covid-19 iba každodenne zvyrazňujú túto krehkosť.

Zdá sa, že celý región Blízkeho východu sa dnes ocitol v slepej uličke a mier sa javí ako niečo nedosiahnuteľné. Čo robiť? Čo je cieľom každoročného týždňa modlitieb za mier v Palestíne a Izraeli, ktorý tento rok spoločne podporujú dve ekumenické organizácie – Svetová rada cirkví a Rada cirkví Blízkeho východu? Prinášajú naše modlitby nejakú nádej?

Napriek nesmierne krehkej situácii v Palestíne a Izraeli stále veríme v moc modlitby, lebo len Boží Duch môže obmäkčiť srdcia a zmeniť postoje. Modlitba však pre ľudí neznamená rezignáciu. Naopak, vedie ku kreatívnej solidarite, ktorá v sebe spája duchovný východiskový bod a praktické skutky. Musíme preformulovať našu odpoveď tak, aby bola procesom súciteľného zastávania sa, ktorý sa deje v duchu dobrej vôle a nestrannosti, ktoré presahujú hranice vlastnej identity a náboženskej príslušnosti.

V tejto dobe nesmiernej krehkosti je kreatívna solidarita znamením nádeje, že prostredníctvom moci modlitby a spoločného konania budeme môcť obnoviť mier a spravodlivosť vo Svätej Zemi a urobiť ich žitou realitou pre všetkých ľudí v tejto oblasti.

Biblické zamyslenie – Evanjelium podľa Marka 2,1-12

¹ Po niekoľkých dňoch sa znovu vrátil do Kafarnauma. Rozchýrilo sa, že je v dome. ² Zhromaždilo sa tam veľa ľudí, takže už nemali miesta ani pred dvermi. A vravel im Slovo. ³ Vtedy k nemu prišli štyria, ktorí priniesli ochrnutého človeka. ⁴ Pretože sa k nemu nemohli dostať kvôli zástupu, otvorili strechu tam, kde bol Ježiš, a otvorom spustili lôžko, na ktorom ležal ochrnutý. ⁵ Keď Ježiš videl ich vieru, povedal ochrnutému: „Syn môj, odpúšťajú sa ti hriechy!“ ⁶ Sedeli tam aj niektorí zákonníci a vo svojom vnútri uvažovali: ⁷ „Čo to tento človek hovorí? Rúha sa! Kto iný môže odpúšťať hriechy okrem samého Boha?“ ⁸ Ježiš hneď svojím duchom spoznal, že takto uvažujú a povedal im: „Prečo takto uvažujete vo svojom vnútri? ⁹ Čo je ľahšie? Povedať ochrnutému: ‚Odpúšťajú sa ti hriechy‘ alebo povedať: ‚Vstaň, vezmi si lôžko a chod!‘? ¹⁰ Aby ste však vedeli, že Syn človeka má moc odpúšťať na zemi hriechy“ — povedal ochrnutému: ¹¹ „Hovorím ti: Vstaň, vezmi si lôžko a chod domov!“ ¹² On vstal, hneď si vzal lôžko a pred očami všetkých odišiel. Všetci žasli, velebili Boha a hovorili: „Čosi také sme ešte nikdy nevideli.“

Chce to odvalu konať bezprecedentným spôsobom. Pred rozhodnutím podujat' sa k takému skutku je človek obyčajne zaplavený vlnou tsunami rozličných protichodných myšlienok. Napríklad môže mať pochybnosti ohľadom očakávaných aj nepredvídaných dôsledkov takého skutku. Zvyčajne sa tiež vynárajú obavy zo zlyhania – čo ak veci nepôjdu podľa predpokladu? A tiež obavy z toho, že

nebude pochopený alebo že jeho skutky prekrútia. V hlbokých zákutiach mysle sa ozývajú otázky: Je môj skutok opodstatnený? Je rozumný? Je to, čo sa chystám urobiť, prijateľné?

Prísť do bodu, keď sa odhodláme ku konaniu bezprecedentným spôsobom, možno pripísať niekoľkým faktorom. Bezprecedentné skutky vyrastajú na pôde kreatívneho myslenia. Nejedná sa len o ochotu myslieť príslovečne mimo vymedzených hraníc. Znamená to [vedieť si] predstaviť skutočnosť, kde nie sú takéto hranice. Kreatívne myslenie a bezprecedentné inovatívne konanie sú neoddeliteľne spojené nadovšetko dôležitou otázkou: Čo môžeme urobiť, čo sme ešte predtým nespravili?

Avšak otázka „Čo môžeme urobiť, čo ešte predtým nikto nespravil?“ vnucuje niekoľko ďalších súvisiacich otázok: Ako to urobiť? Kedy sa na to podujat? Prečo by sme sa mali pokúsiť o celkom nový prístup? Kde začať? Kto sú naši spojenci alebo dokonca protivníci? Rozmýšľať tvorivo od nás vyžaduje chápať, že úspešná implementácia niečoho bezprecedentného predpokladá zásadnú zmenu v prístupe k tým, s ktorými sa usilujeme konať. Inými slovami – na to, aby ste spravili niečo, čo predtým nikto nikdy nespravil, sa musíte dívať na ostatných okolo vás novými očami a vidieť veci spôsobom, akým ste ich nikdy predtým nevideli.

V evanjeliom texte stretávame niekoľko postáv, ktoré nám cez prizmu tohto biblického rozprávania pomáhajú lepšie pochopiť tohtoročnú tému. Ochrnutý muž si želá byť uzdravený a koná na základe presvedčenia, že jeho túžba sa môže splniť, ak dostane šancu stretnúť sa s Ježišom. Na jeho túžbu a presvedčenie odpovedajú jeho štyria priatelia. Berú na seba úlohu a zodpovednosť postarať sa o to, aby sa táto predstava mohla stať skutočnosťou. Možno aj oni majú tú istú túžbu osobne sa stretnúť s Ježišom. Možno sú len jednoducho zvedaví. Je tu však zdanlivo neprekonateľná prekážka – zástup. V ceste stoja ľudia.

Zdravotné postihnutie kladie ochrnutého na milosť spoločenstva. Avšak hoci je na okraji spoločnosti, má štyroch priateľov, ktorí sú s ním solidárni. Zdieľajú jeho dilemu. To, že nesú jeho ochrnuté telo, je prejavom ich ochoty niesť s ním aj jeho krehkosť. Tak, ako rovnakým dielom nesú bremeno a jeho váhu, rovnako tak zdieľajú aj jeho túžbu byť uzdravený. Je to táto pevná a rozhodná solidarita bez kompromisov, ktorá ich pobáda k tomu, aby tvorivo rozmýšľali a hľadali riešenia, ako prekonať zdanlivo neprekonateľnú prekážku pred nimi.

Ich riešenie bolo vynaliezavé. Bolo kreatívne. Keďže prístup bežnou cestou bol nemožný, rozhodli sa pristúpiť iným spôsobom: cez strechu. Nevieme, koho to bol nápad. Príbeh to nerozpráva. Ak za to možno niekomu pripísať zásluhy, tak všetkým piatim: za to, že stáli spoločne v solidarite a kreatívne realizovali sériu krokov, aby dosiahli výsledok, na ktorom sa dohodli. Ježiš ich za to chválil. Verš 5 hovorí, že Ježiš videl „ich vieru“, nielen vieru toho ochrnutého.

Ochrnutý dostal nielen fyzické uzdravenie. Bol uzdravený vo svojej celistvosti, lebo Ježiš mu tiež odpustil jeho hriechy. Muž, ktorého v jeho krehkosti spustili pred Ježiša, vzal svoje lôžko a odišiel nesúc to, na čom predtým nosievali jeho. Jeho uzdravenie a obnova nám dnes hovoria o tom, ako Božia láska, ktorú v tomto príbehu vidíme stelesnenú v Kristovi, môže dnes pôsobiť medzi nami, ak sa v duchu súcitiacej solidarity sústredíme na potreby druhých. Mali by sme si v príbehu všimnúť tiež varovanie, že pre každého z nás je možné zatvrdiť naše srdce voči premieňajúcemu Božiemu konaniu, ktoré ponúka uzdravenie a celistvosť jednotlivcom i spoločenstvám.

Modlime sa o milosť odolať takémuto negatívne duchu, aby sme sa so srdcami otvorenými pre Božiu milosť a potreby všetkých našich bližných mohli stať nástrojmi Božieho zmierujúceho konania v záujme spravodlivosti a mieru pre všetkých. Potom sa aj my, rovnako ako priatelia toho ochrnutého muža, môžeme stať sprostredkovateľmi „**kreatívnej solidarity**“ uprostred „**spoločnej krehkosti**“.

To je túžbou našich srdc, keď sa neprestávame modliť za mier v Izraeli a Palestíne.

Modlitby pre Svetový týždeň za mier v Palestíne a Izraeli 2020

Bože celého stvorenstva,
Tvoja láska nemá hraníc a objíma všetkých ľudí a celé stvorenstvo.
Nedokážeme plne pochopiť výšku, hĺbku alebo šírku Tvojej božskej lásky.
Hoci je väčšia ako čokoľvek,
vzdávame Ti vďaka, že uchvátila naše srdcia,
a robí nás schopnými milovať všetkých,
zvlášť tých, s ktorými nesúhlasíme, a ktorí nás vnímajú ako svojich nepriateľov.
Daj, nech sa - podnietení Tvojou láskou -
usilujeme byť navzájom jedni k druhým solidárni,
veď sme súčasťou jedného ľudstva.
Daj, nech sa - uchvátené Tvojou láskou -
naše srdcia otvoria a naše päste uvoľnia zo zovretia.
Veď nás Duchom Svätým,
aby sme podali ruku cez hranice, ktoré nás ako blížnych rozdeľujú.
**Trojediný Bože, daruj svojmu ľudu kreatívnu solidaritu uprostred našej spoločnej krehkosti.
Amen.**

Pane Ježišu,
ktorý si sa narodil v zemi, ktorú nazývame svätou,
my, Tvoj ľud – telo Kristovo – sme Tvojimi rukami a nohami.
Keď dnes kráčame po tejto Zemi, po ktorej si aj Ty kedysi chodil,
veď naše nohy, aby sme s odvahou išli na miesta, ktoré sú zabudnuté a prehliadané;
otvor naše oči, aby sme videli bolesť druhých, ktorí zápasia o holé prežitie;
použi naše ruky, aby sme pomohli znovu vybudovať osudy tých,
ktorých životy boli zničené kvôli konfliktom a vojne;
použi naše hlasy, aby sme pritiahli pozornosť k nespravodlivým činom,
ktoré mocní spôsobujú bezmocným.
Daj nám odvalu žiť hodnoty Božieho kráľovstva,
keď sa usilujeme byť Kristovým telom v tomto krehkom a zlomenom svete.
**Trojediný Bože, daruj svojmu ľudu kreatívnu solidaritu uprostred našej spoločnej krehkosti.
Amen.**

Svätý Duchu, Duchu Pravdy,
vznávame, že v snahe o získanie moci a prestíže, je pravda niekedy umlčaná;
uznávame, že aj v úsiliach o dosiahnutie mieru, je pravda niekedy zatlačená na okraj;
priznávame, že keď vytvárame spojenectvá, pravda je niekedy zavrhnutá ako nepodstatná;
rozpoznávame tiež, že v našom náhlení sa za rýchlymi riešeniami, je pravda niekedy prehliadaná.
A predsa vieme, že pravda je ako svetlo, ktoré leží na vrchu, a nedá sa ukryť.
Vznávame, že sme s pravdou zle nakladali,
kajáme sa a prosíme o Tvojho Ducha, aby nás urobil schopnými hovoriť pravdu v láske.
Sprav nás svedkami pravdy Božieho slova, živého a pôsobiaceho v našich každodenných životoch.
Sprav nás nositeľmi pravdy o utrpení a zápasoch Tvojho ľudu.
Sprav nás obhajcami pravdy, že snaha o dosiahnutie mieru nemusí byť za cenu spravodlivosti pre druhých.
Sprav nás pravdivými vo všetkom, čo hovoríme, v našich životoch a v jednaní s druhými.
**Trojediný Bože, daruj svojmu ľudu kreatívnu solidaritu uprostred našej spoločnej krehkosti.
Amen.**

Bože, ktorý si traja v jednom a jeden v troch,
Vypočuj naše modlitby za mier v Izraeli a Palestíne.

Daruj múdrosť všetkým, ktorí pracujú pre a zasadzujú sa za spravodlivý mier, aby neustávali v úsilí.

Kiež sú všetci ľudia dobrej vôle tak hlboko pohnutí vnútri, že ich túžba po spravodlivosti a mieri v Izraeli a Palestíne ich bude motivovať, aby neprestávali veriť, a naďalej sa o ne s presvedčením zasadzovali. Kiež volanie o spravodlivý mier, prichádzajúce od Tvojho ľudu v Izraeli a Palestíne, nájde ozvenu po celom svete a prebudí ľudí k modlitbe a solidarite.

Buď s tými, ktorí sú nositeľmi politického vedenia, aby ich motívy boli čestné, aby sa neusilovali robiť to, čo je populárne a pohodlné, ale to, čo je správne a spravodlivé.

Daj svojmu ľudu v tejto dobe tvorivé poznanie, keď sa opätovne zjednocujeme v modlitbách za spravodlivý mier v Palestíne a Izraeli.

Veď nás k tomu, aby sme si uvedomili našu spoločnú ľudskú krehkosť, a zachovaj v nás vrúcnu a živú nádej v moc vzkrieseného Krista.

V Jeho mene sa modlíme.

Trojediný Bože, daruj svojmu ľudu kreatívnu solidaritu uprostred našej spoločnej krehkosti. Amen.

*Preklad: Eva Guldanová
Ekumenická rada cirkví v SR*

Foto: Albin Hillert/WCC